

ἀτελής. Ratio hujus est; quia natura facit habiles. Sed quia habilitas seu dispositio non sufficit, quippe quæ rudis est & imperfecta; secundo loco accedit institutio seu ars. Sed ne hæc quidem sufficit. Cùm enim actio sæpe iterata faciat habitum, omnino requiritur exercitatio juxta præscriptum artis. At exercitatio illa gubernatur normis non solùm generalibus, sed etiam specialibus. Atq; hinc distinctio Logices in generalem & specialem.

Authoritas, quâ usum Logices necessarium esse possumus probare, est tùm generalis, tùm specialis.

Generalis, est petita à dictis magnorum authorum illustribus, quæ de usu in genere loquuntur.

Philosophus 2. Ethic. cap. 1. ait, οἷον οἰκοδομῶντες οἰκοδομοὺς γίνονται, καὶ καθαρίζοντες καθαρισαί. Vetustus philosophus huic Aristotelis dicto succinit: ὁ λόγος, ait, ἡδὴ ἔργων σαφέστερος. *Putridus est verborum apparatus sine opere.* Tertullianus dicit: *Non copia, sed usus.* Liceat & huc adscribere illud Francisci: *Tantum homo scit, quantum operatur.* Grammaticorum dictum est: *Purus Grammaticus* (qui scil. versatur in præceptis nudis) *est purus asinus.* Patres (citante Keckermanno) dixerunt; *Purus Logicus est purus hæreticus*, h. e. qui contentus nudâ speculatione, Logicâ non applicat rebus, in omni disciplinarum genere novas & absurdas excogitat opiniones. Notum est illud oratoris pro Rabirio: *Usus est optimus magister; & præclarum illud Senecæ, epist. 6. Longum ac difficile est iter per præcepta, breve & efficax per exempla.*

Specialis authoritas est in specie de praxis Logicæ necessitate.

Communis ille Germaniæ præceptor Melanchthon pag. ult. Dial. anno 1528 edita, sic ait: *Meminerint adolescentes, ad hæc præcepta consuetudinem disputandi, & styli exercitium adhibendum esse. Ita fiet, ut perspiciant vim atq; usum præceptionum. Ut enim ridiculus faber foret, qui multos malleos compararet, nõ ut iis uteretur, sed ut officinam copiosè instructâ haberet; nec alium nosset ejus rei finem: ita sunt inepti, qui nullum existimant alium finem esse Dialecticæ, quàm ut habeant bibliothecam his libellis instructam. Producenda ars est ex scholâ in aciem, & ad magnas causas accommodanda. Idem agere*